

Rådhuspladsen 2, 8000 Aarhus C

Byrådsservice

4. november 2021
Side 1 af 1

Besvarelse af 10-dages forespørgsel fra Mette Skautrup, Det Konservative Folkeparti af den 24. oktober 2021 om borger der løslades fra fængsel

**SOCIALE FORHOLD OG
BESKÆFTIGELSE**
Aarhus Kommune

Hermed fremsendes besvarelse af forespørgsel efter 10-dagesreglen.

Rådhuspladsen 2
8000 Aarhus C

Med venlig hilsen

Direkte e-mail:
socialogbeskaeftigelse@aarhus.dk
www.aarhus.dk/msb

Kristian Würtz
Rådmand

Sag: 21/101260-2

/
Erik Kaastrup-Hansen
Direktør

Svar på 10-dages forespørgsel vedr. borgere som løslades fra fængsel på spørgsmål fra Mette Skautrup fra Det Konservative Folkeparti i Aarhus Byråd

26. oktober 2021
Side 1 af 7

Rådmanden for Sociale Forhold og Beskæftigelse har modtaget nærværende 10-dages forespørgsel vedr. borgere som løslades fra fængsel d. 25. oktober 2021 med frist for besvarelse den 5. november 2021.

Forespørgslen indledes med en opmærksomhed på, at det at blive løsladt fra fængsel og komme tilbage til hverdagen på egen hånd kan være vanskelig, hvorfor omfanget af hjælpen i Aarhus Kommune ønskes belyst igennem nedenstående spørgsmål.

Indledningsvist pointeres, at Østjyllands Politi, Børn og Unge og Sociale Forhold og Beskæftigelse har en lang og god tradition for tæt samarbejde omkring den kriminalpræventive opgave. Kriminalitetsforebyggelse – en opgave vi kun kan lykkes med i fællesskab på tværs af myndigheder.

God løsladelse er en af de indsatser vi samarbejder tæt omkring i det tværsektorielle samarbejde for at sikre, at Aarhus Kommunes borgere kommer bedst muligt på vej i en ny tilværelse efter endt afsoning.

Spørgsmål 1: Hvor mange borger i Aarhus kommune bliver hvert år løsladt fra et fængselsophold?

Svar 1:

MSB har ikke adgang til at kunne trække det samlede antal løsladte fra Aarhus Kommune.

MSB har derfor indledningsvist været i dialog med MKB med henblik på at besvare spørgsmål 1, som oplyser, at der **ikke** en automatisk ændring af adressestatus ved indsættelse, og det er derfor heller ikke muligt for Folkeregistret at lave en retvisende udsøgning ift. hvor mange borgere, der løslades fra et fængselsophold til Aarhus Kommune.

MKB uddyber, at der i et vist omfang modtages manuelle orienteringer fra Kriminalforsorgen omkring borgers indsættelse og løsladelse ved Aarhus Kommune. I Folkeregistret kan dette medføre, at en borger registreres på ukendt adresse med et specifikt sagsnummer. Men afsoning er ikke lig med en sådanne registrering, da det er muligt at bevare sin adresse under afsoning (og i overensstemmelse med CPR-lovgivningen) det kan i denne forbindelse, for eksempel, nævnes, at det jo er muligt at søge om tilskud til husleje under afsoning.

MSB rettede herefter henvendelse til Kriminalforsorgen for at få oplyst det samlede antal borgere fra Aarhus Kommune som løslades hvert år.

SOCIALE FORHOLD OG BESKÆFTIGELSE

Fagligt sekretariat
Aarhus Kommune

Ledelse- og Politisk betjening
Jægergården, Værkmestergade
15 B
8000 Aarhus C

Direkte e-mail:
lthor@aarhus.dk

Sag: 21/101260-2
Sagsbehandler:
Louise Thusgård Hørlück

Kriminalforsorgen i Østjylland oplyser på baggrund af vores henvendelse, at der er 59 borgere fra Aarhus Kommune som er i tilsyn i forbindelse med prøveløsladelse i perioden 1.1.2021-28.10.2021.

26. oktober 2021
Side 2 af 7

Spørgsmål 2: Hvor mange af dem søger hjælp ved Aarhus Kommune i forbindelse med løsladelsen? Fx til bolig, kontanthjælp, job

Svar 2:

I 2020 har MSB haft 82 borgere der har ønsket koordinering ifm. god løsladelse. I 2021 er der d. 27.10.2021 i alt 56 borgere der har ønsket koordinering ifm. god løsladelse.

Spørgsmål 3: Hvilke tilbud har Aarhus kommune til denne målgruppe? Gerne fordelt på Aarhus kommune (forvaltningen), Private aktør og civilsamfundet. Hvad tilbyder de enkelte tilbud?

Svar 3:

Nedenfor er det forsøgt at beskrive indholdselementerne i God Løsladelse i et forsøg på at illustrere, at indholdselementerne under såvel servicelovens- som LAB lovens bestemmelser er individuelt tilrettelagt i henhold til borgernes behov ved løsladelse.

God Løsladelse

Aarhus Kommune indgår i et tæt samarbejde med Kriminalforsorgen omkring de af Aarhus Kommunes borgere som løslades fra afsoning. Når en indsat løslades, er der en række forhold, der skal være på plads. De vigtigste elementer er understøttelsen af en tilværelse med passende bolig og selvforsørgelse.

Programmet kaldes God Løsladelse – og er et etableret samarbejde imellem Kriminalforsorgen og alle landets kommuner omkring egne borgere.

Målgruppen, som er omfattet i det koordinerede samarbejde mellem kommune, kriminalforsorgen og fængsler, er alle indsatte mellem 18 og 30 år, der afsoner en straf på 4 måneder og derover samt indsatte med kortere straffe, hvis den indsatte forventes indsat med tilsyn, eller ikke skønnes at være sikret passende ophold eller underhold efter løsladelsen.

Samarbejdsaftalen skal sikre, at der igangsættes nødvendige foranstaltninger i regi af Sociale Forhold og Beskæftigelse, og at borgeren ved løsladelse oplever, at der er sammenhæng i den beskæftigelses- og uddannelsesindsats man modtager i fængslet og den man modtager ved løsladelse.

Fængslet udarbejder en handleplan i samarbejde med den indsatte, og henvender sig til kommunen om koordinering af handleplanen. Senest 3 mdr. før løsladelse tager fængslet initiativ til et løsladelsesmøde, hvor der træffes beslutninger om, hvilke forhold, der skal iværksættes og være på plads ved løsladelsestidspunktet.

26. oktober 2021
Side 3 af 7

I Aarhus Kommune, går al kontakt fra Kriminalforsorgens institutioner via Unge, Job og Uddannelse - Ungecenter Værkmestergade i tæt dialog og samarbejde med Ungecenter Kalkværksvej. Der er således én indgang til Aarhus Kommune. Her igangsættes nødvendige foranstaltninger i Social- og Beskæftigelsesforvaltningen f.eks. forsørgelse, bolig, misbrugsbehandling, bostøtte mv. og skal søge at sikre oplevelse af sammenhæng i indsatsen for borgeren i overgangen fra fængsel til løsladelse. Resultatet af samarbejdsaftalen mellem Aarhus Kommune og Direktoratet for Kriminalforsorgen skal være, at sikre en helhedsorienteret indsats overfor indsatte Aarhus borgere i Kriminalforsorgens institutioner.

Udvidet samarbejde med Kriminalforsorgen – udkørende funktion

For at optimere det koordinerende samarbejde mellem fængslerne og Aarhus Kommune, er der i 2020 tillige søgt et udvidet samarbejde med Kriminalforsorgens institutioner gennem etablering af en udkørende funktion i fire fængsler, hvor ansvarlige medarbejdere i Aarhus Kommune en gang hver anden måned besøger fængslerne, indtil videre er Enner Mark, Renbæk, Sdr. Omme og Kragsskovhede de fængsler der er lavet aftale med herom.

Målgruppen er alle Aarhus borgere (også varetægtsfængslede og førtidspensionister), som kan have behov for hjælp/støtte fra kommunen. Det inkluderer også indsatte, som har en realistisk plan i forhold til at bosætte sig i Aarhus Kommune ved løsladelsen (enten egen bolig eller vil kunne tage ophold ved kæreste, familie eller lignende i Aarhus Kommune).

Formålet med samtalerne:

Formålet med samtalerne er, at de kommunale medarbejdere kan få kontakt med relevante Aarhus borgere, inden de bliver løsladt. På den måde kan der opbygges en relation, og borgeren kan få et kendskab til kommunen der gør, at han/hun kan være mere motiveret for at samarbejde ved løsladelsen og indgå i god løsladelse. Målet er, at indsatsen kan være kriminalitetsforebyggende.

Desuden er formålet at opstarte et tidligere samarbejde mellem fængsel og kommunen, således der kan vidensdeles omkring borgeren, og der kan arbejdes ud fra en fælles plan.

Samtalerne vil have en helhedsorienteret tilgang, så man kan afdække alle støttebehov fra kommunen, f.eks. hjælp til at skaffe bolig, behovet for en støtte/kontaktperson, misbrugsbehandling, uddannelses/beskæftigelsesindsatser mv.

Fokus er på at sikre en helhedsorienteret indsats i forhold til at skabe de bedste betingelser og muligheder for at den løsladte borger kan indgå i en uddannelses/beskæftigelsesmæssige sammenhæng.

Der er desuden fokus på det virksomhedsrettede samarbejde med de bolig-sociale indsatser som foregår i mange af de udsatte boligområder, og som oftest har kvalificerede indsatser rettet mod netop denne målgruppe på baggrund af indsigt og viden om deres livssituation.

26. oktober 2021
Side 4 af 7

En case til illustration af samarbejdet

Nedenfor er der beskrevet en anonymiseret case, der beskriver en borger som står over for løsladelse og hvor der er etableret et samarbejde. Casen giver et indblik i hvad samarbejdet kan bestå af.

Der har eksempelvis været etableret et samarbejde om God Løsladelse for en voksen mand, der løslades på endt straf efter afsoning af en længerevarende dom for drab. Vedkommende ønskede koordinering og der har været afholdt 2 møder med ham på fængslet inden løsladelse og et møde på selve løsladelsesdagen.

Følgende er koordineret i den konkrete sag:

- Bolig (selv fundet bolig via gammelt boligbrev – bevilget husleje via Ydelsescentret de sidste måneder af afsoningen, så boligen er klar ved løsladelse)
- Økonomi (ansøgning om forsørgelse sendt til Ydelsescentret, så engangshjælp og kontanthjælp kan udbetales ved løsladelse. På løsladelsesdagen ledsages borger af koordinerende rådgiver til Jobcenter og Ydelsescenter, så der kan komme styr på ydelsen)
- Beskæftigelse (ønsker førtidspension og er via Jobcentret vejledt om proceduren. Er selv påbegyndt udfyldelse af rehabiliteringsplanens forberedende del. Skal til læge ved løsladelse og er tildelt mentor ved løsladelse til bl.a. at støtte op om kontakt med egen læge samt støtte op om kontakten med Jobcentret).
- Misbrug (før afsoningen massivt misbrug, men har gennemgået døgnbehandling og ambulans behandling under afsoningen. Pt. substitutionsbehandling, men intet sidemisbrug. Der er koordineret med Rusmiddelcentret i forhold til medicinudlevering ved løsladelse samt behandling, således at det er iværksat ved løsladelse)
- Støtte (nervøs for løsladelse og er vurderet i målgruppe til bostøtte, hvilket iværksættes umiddelbart efter løsladelse).

Kick Start og Primus Motor (Dansk Røde Kors)

Sociale Forhold og Beskæftigelse har derudover eksempelvis en samarbejdsaftale med Dansk Røde Kors omkring tilbuddene Primus Motor og Kick Start.

Tilbuddet består blandt andet af mentorstøtte til indsatte, som løslades efter dom og tilbyd om støtte fra en frivillig allerede tidligt i varetægt. En af de særlige opgaver for den frivillige er at opfange den unges uddannelsesønsker og -drømme og motivere og støtte til at realisere dem – under og efter fængsling. De frivillige som indgår i samarbejdet, er sikkerhedsgodkendt af kriminalforsorgen og har deltaget i obligatorisk grundkursus med introduktion til opgaven, regler for frivillige, indblik i afsoningskonsekvenser og typiske dilemmaer i det frivillige arbejde samt viden om psykosocial metode. Alle frivillige har derudover underskrevet en frivilligaftale med løfte om tavshedspligt, imens de udfører frivilligt arbejde for Røde Kors og efter. Samarbejdsaftalen sikrer rammerne for at Røde Kors' frivillige tilbud til løsladte i Aarhus Kommune. Indsatsen sker i samarbejde med myndighedsindsatsen God

Løsladelse forankret i Sociale Forhold og Beskæftigelse i de sager hvor det vurderes fagligt meningsfyldt.

26. oktober 2021
Side 5 af 7

Spørgsmål 4a: Er der statistik for hvor mange der bliver ude af kriminalitet efter de tilbud Aarhus kommune anvender?

Svar 4a:

MSB kan ikke bredt trække data for hvor mange der bliver ude af kriminalitet efter de tilbud Aarhus Kommune anvender ligesom der ikke lokalt forefindes data for gentagelseskriminalitet ved løsladelse, hvorfor det vil kræve en større analyse, hvilket ikke har været muligt indenfor gældende tidsfrist for besvarelsen.

Kriminalforsorgens statistikindberetning

Kriminalforsorgen udarbejder en årlig national statistikindberetning, hvoraf den seneste offentliggjorte statistikindberetning er fra 2019 (<https://www.kriminalforsorgen.dk/wp-content/uploads/2020/08/kriminalforsorgens-statistik-2019.pdf>). Heri indgår en recidivstatistik som indeholder oplysninger om, hvor stor en andel af løsladte og tilsynsklienter, der vender tilbage til kriminalforsorgen indenfor en to-årig periode.

Recidiv defineres som tilbagefald til ny ubetinget dom eller ny betinget dom med tilsyn, herunder samfundstjenestedom. Den nye dom defineres som den første dom i observationsperioden efter løsladelse fra fængsel eller påbegyndelse af en tilsynsforanstaltning. Observationsperioden er to år.

Statistikens begrænsninger

Recidivstatistikken er ikke et effektmål, men fungerer alene som et mål for, hvor mange personer der recidiverer til en bestemt sanktions- og kriminalitetstype. For at anvende recidiv som effektmål kræves en stringent videnskabelig tilgang med inddragelse og tolkning af oplysninger om de indsattes socioøkonomiske og sociale baggrund, afsoningsforløbet i de enkelte institutioner og diverse kriminogene faktorer.

Recidivstatistik kan i et vist omfang belyse recidivisternes kriminelle belastning, køn og alder og recidivkriminalitetens art og alvorlighed. Den statistiske fremstilling er dog deskriptiv i udgangspunktet. Det er derfor vigtigt at understrege, at recidivstatistikken ikke kan sige noget væsentligt om indsatsen, der ligger forud for recidivet, altså straffuldbyrdsforløbet og dets effekt på recidivet.

Resultater

Inden for observationsperioden på to år modtog 23 % af grundpopulationen fra 2017 en ny dom, der medførte, at de på ny blev indsat til afsoning eller blev tilsynsklienter i Kriminalforsorgen.

Størst var recidivet i gruppen af fængselsdømte, der var løsladt efter at have afsonet deres straf i fængsel (34 %), og lavest var recidivet for gruppen af

psykisk syge, der havde fået en behandlingsdom med tilsyn (7 %). Gruppen betinget dømt med vilkår om tilsyn og behandling havde et recidiv på 14 %. Denne gruppe består altovervejende af personer, der er dømt for overtrædelse af færdselsloven, og som har et behandlingsbehov for deres alkoholmisbrug. Næsthøjest var recidivet for fængselsdømte, der afsonede hjemme i fodlænke (23 %) mens gruppen af betinget dømt med vilkår om tilsyn havde et recidiv på 21 %. Endelig kan det konstateres, at gruppen af samfundstjenestedømte havde et recidiv på 15 %.

26. oktober 2021
Side 6 af 7

Øvrige erfaringsopsamlinger

God Løsladelse har derudover på forskellig vis været fulgt forskningsmæssigt på nationalt plan. Se eksempelvis offentliggjorte undersøgelser på Det Kriminalpræventive Råds hjemmeside <https://dkr.dk/lokalt-samarbejde/god-loesladelse> hvor der også henvises til Kriminalforsorgen og Socialstyrelsens erfaringer.

Spørgsmål 4b: Hvordan ved vi hvad der virker til at blive ude af kriminalitet?

Svar 4b:

Den fælles forebyggelsesstrategi på tværs af Østjyllands Politi og Aarhus Kommune rammesætter, at vi i fællesskab arbejder med afsæt i, at forskning i forebyggelse og udsathed viser en klar statistisk sammenhæng mellem symptomer på mistrivsel og risikoadfærd. Ved at udnytte sammenhængen mellem adfærdsformer og koblingen til de bagvedliggende faktorer skabes forudsætningen for den størst mulige effekt i det forebyggende arbejde.

Grundlæggende er tilgangen at arbejde med at reducere de unges udsathed og de risikofaktorer som er til stede i deres livssituation. Det kræver et stort samarbejde – også med de betydningsfulde voksne i de unges liv og i lokalområderne. Det er afgørende, at vi hjælper de unge med at tro på og have tillid til alternative veje at gå – med fokus på uddannelse og beskæftigelse – som nogle af de mest effektive værktøjer til kriminalitetsforebyggelse vi kan arbejde med.

Der er således løbende af betydning, at der er et bredt, helhedsorienteret fokus på den tidlige kriminalitetsforebyggelse overfor forskelligartede målgrupper. Herunder ikke kun de kriminelle unge og de kriminalitetstruede unge – men også randgrupper, mindre søskende og helt brede forebyggende indsatser overfor alle børn og unge, hvor f.eks. børnenes skolegang og det fritidspædagogiske arbejde er af stor betydning.

Den eller de væsentligste indsatser ser forskellige ud alt efter den unges alder og livssituation gående fra trivselsindsatser i skolen til sociale eller beskæftigelsesrettede foranstaltninger eller politimæssige indsatser.

Der hvor vi lykkes bedst med den direkte kriminalitetsforebyggelse vurderes at være, der hvor vi opbygger et tæt tværfagligt og tværsektorielt samarbejde omkring individuelt tilrettelagte fleksible forløb der kommer helt vejen rundt om de ofte meget komplekse problemstillinger som ligger bag ved de

kriminelle handlinger. Det er således ikke usædvanligt, at der er en samtidighed i arbejdet med meget forskelligartede problemstillinger som uddannelse og beskæftigelse, bolig, psykiatrinære problemstillinger, udsathed, misbrugsbehandling, sikkerhed, understøttelse af en resocialiseringsproces mv.

26. oktober 2021
Side 7 af 7

Eksempler på indsatser i det kriminalpræventive samarbejde er indsat nedenfor i figur 1.

Figur 1: Eksempler på indsatser i det kriminalpræventive samarbejde u./o.18 år

